

Generální finanční ředitelství
Lazarská 15/7, 117 22 Praha 1

GFR06980018
ESS

Sekce právní

INTERNÍ SDĚLENÍ

Č. j.: 69273/18/7700-00130-711462

Vyřizuje: Mgr. Filip Jagoš, Oddělení právně-analytické
Tel: (+ 420) 296 853 860, (+ 420) 296 852 222
E-mail: Filip.Jagos@fs.mfcr.cz

Odvolací finanční ředitelství

Zasláno pouze elektronicky - e-mail

Metodický pokyn k postupu správce daně po zrušení rozhodnutí o odvolání proti zajišťovacímu příkazu soudem

I. Úvod

Účelem tohoto metodického pokynu, který reflektuje recentní judikaturu správních soudů, je sjednocení správní praxe a stanovení dalšího postupu odvolacího orgánu po zrušení rozhodnutí o odvolání proti zajišťovacímu příkazu soudem.

II. Zákonná lhůta pro vydání rozhodnutí o odvolání proti zajišťovacímu příkazu

V § 168 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), je stanoveno: „Pokud není vydáno rozhodnutí o odvolání proti zajišťovacímu příkazu do 30 dnů ode dne, kdy bylo podáno, zajišťovací příkaz se stává neúčinným; § 35 odst. 2 se nepoužije.“

Povahu 30 denní lhůty stanovené v § 168 odst. 1 daňového řádu lze dovodit jednak ze smyslu a účelu zajišťovacího příkazu, kterým je zabránění nečinnosti odvolacího orgánu, jednak i z nutnosti rychlého a efektivního přezkoumání zákonnosti zajišťovacího příkazu jako výjimečného institutu představujícího závažný zásah do majetkové sféry daňového subjektu. Jedná se tak o lhůtu propadnou, která je rozhodnutím odvolacího orgánu zkonsumována a nedochází k jejímu přerušení či stavení po dobu řízení před správním soudem.

Nelze proto akceptovat dosavadní postup, kdy odvolací orgán po zrušení rozhodnutí o odvolání správním soudem doplňoval původně nepřezkoumatelné či nezákonné rozhodnutí dalšími skutkovými údaji a právními argumenty a takto je zpětně konvalidoval. Tím není dotčena pravomoc odvolacího orgánu odstraňovat případné vady zajišťovacího příkazu, avšak právě a jen v rámci odvolacího řízení, které musí být ukončeno ve lhůtě 30 dnů od podání odvolání proti zajišťovacímu příkazu. Pokud totiž budou vady v odvolacím řízení beze

zbytku odstraněny, lze uvažovat, že takové rozhodnutí obstojí v řízení před správním soudem.¹

III. Odlišné procesní situace nastolené rozsudkem soudu a následný postup odvolacího orgánu

1. Správní soud zruší rozhodnutí o odvolání i zajišťovací příkaz

V situaci, kdy správní soud shledá, že vůbec nebyly naplněny zákonné podmínky pro zajištění daně, zruší jak žalobou napadené rozhodnutí o odvolání, tak zajišťovací příkaz. Za této situace je dané zajišťovací řízení definitivně ukončeno.

V tomto případě pozbývají účinnosti také na zajišťovací příkaz/y navazující rozhodnutí. Zejména je nutno, aby příslušný správce daně bezodkladně vydal rozhodnutí o zastavení daňové exekuce, pokud byla pro vymožení částky stanovené v zajišťovacím příkaze nařízena a stále je prováděna, neboť správce daně pozbyl exekuční titul. Stejně tak je nutno zrušit rozhodnutí o zřízení zástavního práva, pokud bylo k zajištění částky uložené zajišťovacím příkazem zřízeno.

2. Správní soud zruší pouze rozhodnutí o odvolání

V určitých případech zruší správní soud pouze rozhodnutí o odvolání, nikoli zajišťovací příkaz. Současně soud ve výroku zrušujícího rozsudku konstatuje, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení.

Po vrácení věci k dalšímu řízení nemá odvolací orgán jinou možnost než zrušit zajišťovací příkaz. Po zrušení zajišťovacího příkazu pozbývají účinnosti také na něj navazující rozhodnutí. Zejména je nutno, aby příslušný správce daně bezodkladně vydal rozhodnutí o zastavení daňové exekuce, pokud byla pro vymožení částky stanovené v zajišťovacím příkaze nařízena a stále je prováděna, neboť správce daně pozbyl exekuční titul. Stejně tak je nutno zrušit rozhodnutí o zřízení zástavního práva, pokud bylo k zajištění částky uložené zajišťovacím příkazem zřízeno.

IV. Možnost vydání nového zajišťovacího příkazu

Z judikatury správních soudů rovněž vyplývá, že správce daně může vydat nový zajišťovací příkaz ohledně stejné daně za totožné zdaňovací období, aniž by v jeho vydání bránila překážka věci pravomocně rozhodnuté (res iudicata). Nový zajišťovací příkaz však musí být založen na jiných skutkových okolnostech nebo právních důvodech.

V. Přejícná ustanovení – sjednocení správní praxe pro období před vydáním tohoto pokynu

Za účelem, aby nedocházelo k neodůvodněným rozdílům v jednotlivých daňových řízeních, je nutné v případech, kdy bylo v rozporu s konstantní judikaturou správních soudů po zrušení rozhodnutí o odvolání proti zajišťovacímu příkazu opětovně věcně rozhodnuto o tomto odvolání, a nedošlo tedy ke zrušení zajišťovacích příkazů odvolacím orgánem, je nutné:

¹ Závěry uvedené v čl. II vychází zejména z těchto rozhodnutí Nejvyššího správního soudu: rozsudek čj. 2 Afs 239/2015 – 66 ze dne 31. 10. 2016, rozsudek čj. 4 Afs 140/2017 – 54 ze dne 30. 11. 2017, rozsudek čj. 4 Afs 261/2017 – 55 ze dne 21. 3. 2018.

1. za situace, kdy odvolací orgán rozhodl opětovně o odvolání a daňový subjekt proti tomuto rozhodnutí podal žalobu ve správním soudnictví, uplatní odvolací orgán postup podle § 124 daňového řádu a zahájí přezkumné řízení stran rozhodnutí o odvolání, v rámci kterého bude rozhodnutí o odvolání změněno tak, že se zajišťovací příkaz ruší;
2. za situace, kdy odvolací orgán rozhodl opětovně o odvolání a daňový subjekt proti tomuto rozhodnutí podal žalobu ve správním soudnictví, které bylo vyhověno, ale odvolací orgán podal proti rozhodnutí krajského soudu kasační stížnost, vezme odvolací orgán podanou kasační stížnost zpět a bude postupovat v souladu s výrokem rozsudku krajského soudu a tímto metodickým pokynem.

VI. Závaznost a kontrola

Tento metodický pokyn je závazný pro všechny orgány Finanční správy ČR ode dne jeho účinnosti. Kontrola dodržování plnění povinností stanovených tímto metodickým pokynem se provádí obdobně, jako vyplývá z Rozhodnutí č. 6/2018 generálního ředitele.

VII. Účinnost

Tento metodický pokyn nabývá účinnosti dnem 10. 9. 2018.

JUDr. Eva Kostolanská
ředitel sekce

Na vědomí

Všem finančním úřadům
Sekci generálního ředitele GFŘ
Sekci metodiky a výkonu daní GFŘ
Sekci řízení rizik při správě daní GFŘ
Sekci informatiky GFŘ
Odboru vymáhání GFŘ
Odboru daňového procesu GFŘ
Odboru právnímu GFŘ
Odboru 32 - Daňová legislativa MF
Odboru 39 - Správní činnosti MF
Generálnímu ředitelství cel